

Предплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не воявеш милости і віри не воявеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня, крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациі неопечатані від портів. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Руслані» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Перед сесією.

Нині стало вже прилюдною тайною, що від 17. мая до послідних днів др. Кербер посередничив між Чехами а Німцями, щоби парламент зробити активним. Чехи домагали ся зразу від правительства внутрішнього чеського язика в чеських областях. Др. Кербер хлопотав у лівіці дозволу на сю концесію, однак даром. Чехи опустили відтак в ціні, домагаючись лише відкликаня язикових розпоряджень Кіндінгера. Др. Кербер подав се жаданє Чехів опять до відомости лівіці, але лівіця відкинула і сей постулят, іменно по різких промовах д-ра Штірка і пос. Гросса. На тим покінчили ся переговори, Чехи стоять при обструкції, лівіця при своїм veto, а др. Кербер стоїть між Сцилею а Харібдою — безпорадний. Се загальний нарис ситуації в день перед сходами парламенту. Він кристалізує ся в тім, що лівіця не позволила д-рови Керберови зробити що-небудь в користь Чехів.

Др. Кербер пробував і через правицю вплинути на Чехів. Правиця мала зобовязати ся супроти Чехів в напрямі, що буде в евентуальній язиковій комісії піддержувати постуляти Чехів. На се предложене не пристали однак Чехи. Відтак проєтовано, щоби в парламенті витворила ся т. зв. більшість для уложеня дневного порядку («*Tagesordnung-Majoritaet*»). На се сказала правиця добре, але перед тим треба знести розпорядженє Кіндінгера. На се не пристала лівіця. Проєтовано вкінці, щоби вечірними чи нічними засіданнями умучити чеську обструкцію? На се не подала ся правиця, заявивши, що сей драстичний спосіб лише роз'ярить Чехів. Чехи, маючи 61 голосів певних до обструкції, не дадуть ся зломити.

Завтра збере ся проте парламент під

знаменем чеської обструкції, відбуде імовірно кілька засідань і піде домів, щоби зробити місце §-фови 14. В часі від червня до жовтня буде правительство управляти без парламенту і — навіязувати нові переговори.

В приватних кружках роблять д-рови Керберови заміт, будьто в него нема енергії, і що він зовсім підляг лівіці. Так кажуть іменно ті, що спекулюють на зміну кабінету, с. є. аспіранти до міністерияльних портфелів. В сих кружках — з посеред правиці і лівіці — тішають ся навіть, що др. Кербер «не може ні в кут, ні в двері», а третого виходу не знає. Ми не осудимо так строго д-ра Кербера, позаяк нам відомо, що др. Кербер мусить вести таку політику, що не дразнила би німецької лівіці. Лівіця знає про сей мандат *imperatio* і для того стоїть твердо при своїм veto. Лівіця впрочім змагає свідомо до безпарламентарної ери, знаючи, що в парламенті не посідаючи більшости, не буде там панувати. Лівіця вдоволенна з теперішнього положеня Чехів, сьміє ся в кулак і — жадає, щоби правиця сама зломил чеську обструкцію. Се, розуміє ся, дуже дика претенсія, придумана на те, щоби правицю роз'єднати. Правиця зрозуміла сей хитрий маневр Німців і заняла проте в цілій справі майже рівнодушне становище. Правиця, не виймаючи Чехів, рада би уздоровити парламент і то посредством строгого регуляміну, котрий би всяку обструкцію зробив неможливою. Але такому уздоровленю противить ся якраз лівіця, боячись на будуче змайоризованя через правицю. Лівіця удає лише, будьто она рада би зробити парламент активним. Се німецька штука і більш нічого! Лівіця маскує ся перед короною, а на ділі стремить до абсолютизму, до германізації. Впрочім, чи може мати нині правительство яку-небудь повагу, наколи

історія найновіших часів показала, що оно безсильне, та що гр. Клярі скапітулював перед німецькою обструкцією? Ся капітуляція санкціонувала обструкцію як средство до виборота собі прав і значіння. Від трех літ — сказав цісар Пацакови — є Австрія посьміховиском в Европі». Се правда. Але правда ся відносить ся в першій лівіці до обструкції лівіці. Лівіця підорвала повагу парламенту і держави, а нині, заповонивши д-ра Кербера, підриває сю повагу ще в більшій мірі.

В виду сих суперечностей і хаосу годі проте надіятись уздоровленя парламенту. Паліятиви не допоможуть. Уздоровлене треба почати з долини, від народів. Народам треба віддати те, що їм належить ся, а тоді і парламент буде здоровий. На жаль, наші державні мужі обертають ся в зачарованім кружі, з котрого дійсно нема виходу.

Протест!

І знова спогад на недавно покінчену драму, знова триумф відвічного людського *Weltschmerz*-у. Як звісно, по реляціях своїх і чужих дневників, обходить в сім тижні урядова Росія чвертьстолітній ювілей поверненя руско-українського, католицького народа, наших рідних братів в Холмщині на всеросійське державне православ'є. Знаємо дуже добре, які мотиви лежали в основі такої екстирпації католицької віри у нашого народа, як і знаємо також, які драконські укази і постанови кували для цієї російської царі та їх чиновники... Християнсько-католицький Бог (sic!) стояв головною перешкодою для подвижників обрусів'я всеї російської імперії і нуте заварувати «славной каші» — і сю недобиту, беззахисну частину Русинів-Українців, що стояла твердо при ідеалах прадідів-батьків, поглиотив смок ненаситного царського православія. І дерево засаджене рукою Потія, плекане Рутеким, зрошене і підляте кровію св. Йосафа-

ГЕНРИК ІВЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

УЛЬФГАЙМ.

Годі. Стежка за вузкою, а иньшої дороги в долину нема.

МАЯ

додав собі відваги.

Добре, — то станьмо тут сьміло проти них.

УЛЬФГАЙМ.

Так може сказати лише справжній Медведюк, товаришко!

Професор Рубек і Ірена вказують ся на краю пропасти. Він загорнений у своїй плаці, вона перекинула собі через білу сукню легонький плац, на голові має шапочку із лебединого пуху.

ПРОФЕСОР РУБЕК

що його видно лише до половини із поза хребта скали.

Щож Майо! Здибаємо ся ще раз обоє?

МАЯ

з удамою певністю себе.

Служу. Прошу, ходи ближче.

Професор Рубек входить цілком на гору і подає руку Ірені, що дістаєть ся також на хребет.

ПРОФЕСОР РУБЕК

холодно до Май.

Ти була також цілу ніч на горах, — щось так як і ми?

МАЯ.

Так, я була на польованю. Ти дав мені дозвіл.

УЛЬФГАЙМ

вказує в сторону пропасти.

Ви вийшли сею стежкою?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ви-ж бачили.

УЛЬФГАЙМ.

І ся пані також?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Розумієть ся.

гляди на Маю.

Ся пані і я думаємо від тепер не розходити ся ніколи у своїх дорогах.

УЛЬФГАЙМ.

Знаєте, що ви могли переплатити житєм сю дорогу, якою ви вийшли.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ми спробували однак мимо того, бо зразу вона не виглядала так погано.

УЛЬФГАЙМ.

Ні, зразу жадна річ не є погана. Але нараз доходить чоловік до місця, відки не може рушити ся ані вперед, ані взад. Тоді треба тримати ся сильно, пане професор! Сильно як скала, як ми стрільці кажемо.

ПРОФЕСОР РУБЕК

дивить ся на нього з усміхом.

Се має бути учений виклад, пане дідичу?

УЛЬФГАЙМ.

Боже борони мене!

Напрасно, вказує в гору.

Але не бачите, що буря вже над нами! Не чуєте заверюхи?

ПРОФЕСОР РУБЕК

наслукує.

Чути якби прелюдію до воскресеня.

УЛЬФГАЙМ.

Се буря надходить зі шпилів, чоловіче! Гляньте-но, як хмари бовванять ся докола нас і опадають. Небавом обвіють нас смертним сукном.

Малий фейлетон.

12

О. ФРАНЦ МЕШКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклав
ІЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

Дядько Цибуля тяжко відітхнув... Другий і третій раз отворив широко уста і знов замкнув; не міг видобути слова з гнівної груди. Широкий, тупий ніс мовби заострився і сторчав, як галузка в теплім воздуху. Грубі брови найжились щитиною, очи світилися з глибоких ям і стовпом гляділи на чорний, старий стріп... Праву руку стиснув в п'ястук. Гнівно глянув на порожню миску і чарку. Кілька разів відітхнув храпливо і потягнув в себе трохи затухлого, хатного воздуху... Отворив уста і почав злегка:

— Катре!

Нещасна мати мовчки отирала запаскою дрібні слези, що густо котилися по старім лицю.

Старий Цибуля був чоловік дуже терпеливий. Байдужно ще раз отворив уста і озвався пригнобленим і жалким голосом:

— Катре!

— Боже мій, святий Петре, з него не буде нічо доброго...!

Він є не попустить ся...!

— Так, правду кажеш Катре!... то нероба!... То я кажу — я, Цибуля, Петро Цибуля з Під-

гіря, — що з него не буде нічо доброго. Се на обоїх спочиває батьківський проклін!

На potwierdжене своїх слів ударив п'ястуком по яворовім столі, що аж задзвеніла фляшка. Повторив ще раз дрожащим голосом:

— ... на обоїх!

— Мій Боже!

— Не вдію нічо Катре! Я сповнив свій обовязок — сповнив!

— Пречиста Діво! — як схоче, так і зробить... то жебрачка!

— А знавш чому? Зачарувала його! То цигани... таж то всі знають!

— Най їх Господь судить!

— Катре — не буде щастя — певно не буде з тою циганкою — я вже не пораджу — Катре!

Дядько Цибуля задуманий, ледве піднісся із за великого стола.

* * *

Може проминув місяць, коли по селі розійшла ся вість, що Іван Хмарів таки бере Оленку Романківну. А вжеж мали люди що говорити...

Мовби висою силою порушені зішлися Гапка Гірнячка з Шелепкою*) Богуцкою на перелазі за млином, коло великого купця, який то блискавка запалила в саму неділю на першій Матінки Божої. Шелепка була винаркою в виниці Загайного під селом, а єї муж-п'явицю убили перед двома роками його товариші...

— Гапко!

— Шелепко!

— Мій Боженьку!

*) Елисавета.

— Матінко Божо!
— То правда?
— Правда?
— Правда!
— Поберуть ся!
Гапка отерла довгими, сухими, тонкими як сїрнички пальцями змерзлий, червоний носок...

— Ах...

— Ей...

— Ой...

— Йой...

— Дивно! —

— Що ти кажеш?

— Хто-б то був думав!

— Та то циганка!

— Як-би не було кращих дівчат!

— Кращих... певно — кращих... досить!

Гапка дивила ся в право, Шелепка в лїво...

— А батько наказав йому на смертній постели.

— Га... га... як тоті люди старших... га... га. Гапка захухала ззяблі і скостенілі руки.

— Огида — той Іван!

— Там — то дівка, раз дівка! Она зачарувала його!

— Циганка — чарівниця!

— Іван сидів там цілу ніч, коли старий помер, сидів коло неї...

— Ходив певно заручувати ся, бо зближає ся час...

— Певно чекала, аж старий замкне очи.

— Фе!

(Далі буде.)

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8

поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської — барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

16—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям грунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ричителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященики, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ричителів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членський вносить 50 кор., wpisowe 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Днѣстрѣ“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Днѣстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординарият**ам всіх **трех** епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **проти**в шкід **огне**вих.

Стан фондів гваранційних в днєм 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальвий	18.166	„	60	„	

Тарифи „Днѣстра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Поліси** „Днѣстра“ приймає **Банк красвий** і **Каси оцадности** у Львові, Коломні, Самборі, Долині, Сьвятині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при **позичках** гіпотечних.

На жите можна обезпечитись **через** „Днѣстеръ“ в **Товаристві** взаїмних обезпечень в **Кракові**, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі. **Зголошеня** о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів „Днѣстра“, **приймає** ся. „Днѣстеръ“ виплатив агентам по конець 1899 р. провізії **216.714** корон.

Львів, ринок ч 10. (дім „Просьвіти“)

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голендера

у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСЬКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і квартальну на всі часописи, які виходять в краю і за границею в язичі рускїм, польскїм, німецкїм, французскїм і т. д. по оригінальних цїнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчислюючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.